

ROYAUME DE BELGIQUE
Ministère des Colonies

KONINKRIJK BELGIË
Ministerie van Koloniën

BULLETIN AGRICOLE

DU

CONGO BELGE

LANDBOUWKUNDIG TIJDSCHRIFT

VOOR

BELGISCH-CONGO

VOL. XLIII — N. 3

BULLETIN D'INFORMATION

DE L'

I N E A C

INFORMATIEBULLETIN

VAN HET

NILCO

SEPTEMBRE 1952
SEPTEMBER

VOL. I — N. 3

Bulletin Agricole du Congo belge

Landbouwkundig Tijdschrift voor Belgisch-Congo

SOMMAIRE   Vol. XLIII   N° 3   Sept. 1952   **INHOUD**

	Pages/Blz.
Articles originaux - Oorspronkelijke Artikelen	
Monographie agricole du District du Lac Léopold II	J.-L. ROBERT 617
Essai sur la délimitation des régions naturelles dans le Haut-Katanga	A. SCHMITZ 697
Latérites pisolithiques et scoriacées	G. WAEGEMANS 735
Dosage des matières organiques dans les eaux	R. WILBAUX 751
Les graisses synthétiques	E.-L. ADRIAENS 757
Rectification des vieilles huiles essentielles	A.-G. NEYBERGH 767
<i>Pausinystalia macroceras</i> (K. SCHUM) PIERRE - synonyme : <i>Corynanthe macroceras</i> (K. SCHUM)	L. TIHON 797
Protection du bois contre les insectes xylophages	S. STRASZEWSKA 809
Ensilage des fourrages verts	V. HÉRIN 817
La production de poisson de consommation	A.-F. DE BONT 827
Les principaux ravageurs des cotonniers dans le nord du Congo belge	J.-M. VRYDAGH 839
Visvangst en viskweek in Neder-Kongo	V. DECEUNINCK 869
Documentation officielle - Officiële Documentatie	887
Notes et Actualités - Nota's en Actualiteiten	905
Bibliographie - Boekbespreking	945
Annonces - Advertenties : I - XXIX	après/na 966

Bulletin d'Information de l'INEAC

Informatiebulletin van het NILCO

SOMMAIRE   Vol. I   N° 3   Sept. 1952   **INHOUD**

La présélection des semenceaux en hévéaculture	E. EVERS	145
Comment limiter les dégâts de l' <i>Helopeltis</i> du cotonnier dans l'Ubangi-Uele ?	G. SCHMITZ	191
Le bouturage du caféier Robusta	G. VALLAËYS	205
L'action du Gamatox sur les tiques	A. JEZIERSKI	229
Comptes rendus de recherches - Verslag van onderzoekingen		235
Petites informations - Korte mededelingen		247

ROYAUME DE BELGIQUE
Ministère des Colonies

KONINKRIJK BELGIË
Ministerie van Koloniën

Direction de l'Agriculture, des Forêts,
de l'Élevage et de la Colonisation

Directie van Landbouw, Bossen,
Vee­teelt en Kolonisatie

Bulletin Agricole du Congo Belge

Landbouwkundig Tijdschrift

voor Belgisch-Congo

VOL. XLIII

N° 3

SEPT. 1952

4 FASCICULES PAR AN
NUMMERS PER JAAR

Photo A. DA CRUZ (Congopresse).

District du Lac Léopold II.
Aspect du paysage au confluent des eaux de la Fimi et de la Lukenie,
vu du vieux poste de Kutu.

RÉDACTION ET ADMINISTRATION
Place Royale, 7 - Bruxelles

REDACTIE EN ADMINISTRATIE
Koningsplein, 7 - Brussel

migrations saisonnières de la main-d'œuvre, à la construction de voies et moyens de transport. Dans le cadre de l'O.E.C.E., il faut coordonner les travaux cartographiques, la recherche de la vocation agricole des terres et la lutte contre l'érosion.

J. LOZET.

* ARBEIDSMETING IN DE LANDBOUW

Nu de lonen van de M.O.I. steeds maar stijgen en het tekort aan arbeidskrachten zich immer scherper voelen laat, moet niet alleen rationeler gebruik worden gemaakt van de beschikbare M. O. I. maar ook de uitbetaling dient beter te worden afgestemd op de werkelijke geleverde prestaties.

De bijdrage van C. A. STELLWEG en ir E. J. D. LOS in *Bergcultures*, Bogor (Indonesië) van 16 November 1951 (20^e Jaargang N° 22) - p. 355/363 - is een merkwaardige inleiding tot de studie van dit probleem, toegepast op de tropische landbouw.

Als grondslag voor het wellukken moet men over een exacte, onafhankelijke arbeidsnorm kunnen beschikken die de vergelijking van elke arbeid in alle omstandigheden mogelijk maakt.

Tot nog toe rekent men in eenheden aan product per man/dag M. D., oppervlakte-eenheden per M. D., man/uur-eenheden of ten-slotte de arbeidseenheden.

Elk van deze berekeningsmethoden heeft haar voor- en nadelen. De methode der eenheden is internationaal als de meest exacte erkend maar in de tropische landbouw praktisch nog niet toegepast omwille van de lage lonen, de complexiteit en het variërend karakter van de werkzaamheden.

Het Bedeaux Eenheden Systeem.

Bij de bepaling van de eenheid menselijke arbeid gaat men uit van de gedachte dat deze bestaat uit een gedeelte werk en een gedeelte rust. De verhouding tussen beide verandert met de aard van de arbeid, en zo kan iedere soort in eenheden worden uitgedrukt.

De aan het werk gewende, voor dat werk geschikte « normale » arbeider, werkend met een normale snelheid, onder normale omstandigheden, met inachtneming van de bij dat werk behorende rust, presteert per minuut 1 eenheid (Bedeaux). Sneller werken geeft dan meer en langzamer minder dan 60 B. eenheden per uur.

De werkcyclus wordt geanalyseerd in elementen b. v. hakken :
1. hak opheffen - 2. hak in de grond slaan - 3. de grond naar achter gooien.

De B. eenheid per element wordt berekend met de formule $\frac{N.T. \times R.F.}{R.F.}$ waarin N. T. de normaal tijd is en R.F. de rustfactor.

Bepalen van de N.T. :

De werkelijke tijd wordt bepaald en de snelheid geschat en uitgedrukt met een cijfer van 0 tot 100 waarbij 0 volledige rust en 100 de maximale werksnelheid van een normale arbeider is.

De formule $\frac{\text{tijd} \times \text{snelheid}}{60}$ geeft dan de normaal Tijd (N.T.)

aan. Een groot aantal N.T. berekeningen worden dan voorgesteld door een frequentiekromme die een normaal verloop hebben moet en waaruit men de meest voorkomende N.T. kiest.

Bepalen van de R. F. (Rustfactor).

Het tijdverlies door langzamer werken of de rustperiode nodig om een blijvende, goede prestatie te leveren wordt uitgedrukt door de rustfactor. Hij is afhankelijk van de aard van het werk en de cycluslengte, en voor de tropische landbouw meestal begrepen tussen 1,05 en 2,00.

De samenstelling van de B's per element geeft de B-cycluswaarde.

De formule $\frac{\text{aantal arbeidsminuten}}{\text{B. cycluswaarde}}$ geeft het aantal cyclussen

(soms stuks) die per uur moeten worden gepresteerd.

Op deze basis kan men :

- een juiste taak berekenen
- een rechtvaardig loon betalen
- over een juiste bedrijfscontrole beschikken.

Een voorbeeld van de toepassing wordt ons gegeven door de B berekening uit te voeren voor de looparbeid die bij zeer veel landbouwwerkzaamheden voorkomt (tappen, oogsten, planten).

De slotbeschouwing van de schrijvers verduidelijkt dan hoe de taakberekening, de lonen, de organisatie, de planning, de sociale zijde en de bedrijfscontrole baat vinden bij de B eenheden berekeningen.

Gepaste aanmerkingen en moeilijkheden eigen aan de landbouw (en de landbouwers) werden niet vergeten.

F. HENDRICKX.

* PROBLEMES ET BILAN DE L'AGRICULTURE MAROCAINE

La place fondamentale de l'Agriculture dans la vie marocaine peut être concrétisée par deux chiffres : 80 % des habitants du pays sont des ruraux ; près des deux tiers de la valeur des exportations (1950) proviennent de denrées d'origine agricole et pastorale.

Le climat est pourtant irrégulier. En 1945, la récolte des céréales fut réduite, chez les indigènes, à 20 % de la moyenne. Aussi, l'Agri-